

PRÁCE PŘIJATÉ A OBHÁJENÉ V ROCE 1997

HUSITSKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA UNIVERZITY KARLOVY V PRAZE

Mgr. Jan Hradil: Dějinný vývoj Církve československé (husitské) na Slovensku a Podkarpatské Rusi.

Doktorská dizertační práce, 178 stran a 50 stran příloh.

Autor zpracoval velké množství dobového tisku a archiválií. V detailech je práce velmi objemná a mnohdy vynáší na povrch dávno zapomenutá či úplně neznámá fakta. Vznik ČČS je líčen silně konfrontačně. Vlastní důvody pro vstup ČČS na Slovensko a Podkarpatskou Rus autor vidí správně a formuluje přesně, a to je velký přínos jeho práce. Nástup ČČS je viděn jako anexe, nikoliv eko-

nomická, ale duchovní. Zajímavá je kapitola pojednávající o vztahu Slovenského štátu k ČČS v r. 1939. Autor obratně pracuje s archiváliemi, popisující tuto smutnou kapitolu náboženské a národní netolerance. Mnohdy byl nucen vývoj církve rekonstruovat pouze z útržkovitých informací, neboť archíválie byly ztraceny.

Mgr. Mojmír Žalčík: Duch svatý – dárce a posvěcovatel života.

Doktorská dizertační práce, 264 stran včetně poznámek, literárních odkazů a citací pod čarou.

Dizertace se skládá ze dvou hlavních částí; první biblické, rozebírající zmínky Ducha svatého ve Starém a Novém zákoně a druhé, obsažnější, pojednávající o pneumatologii v křesťanské víře. Těžiště práce leží v kapitolách diskutujících percepci Ducha svatého v raném křesťanství a jeho zakotvení ve víře, posléze v dogmatických výpovědích obecných sněmů církevních.

Autor všestranně a detailně informuje o nejrůznějších aspektech pneumatologické problematiky. Přesvědčivě zdůrazňuje kontinuitu představ, symbolů a rituálů od židovství, esejství, židokřesťanství až k dnešní postmoderní religiozitě, aniž by ztratil ze zřetele, že bytostnost a působení Ducha svatého nelze spekulativně zafixovat.

EVANGELICKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA UNIVERZITY KARLOVY V PRAZE

Mgr. Václav Ventura: De votis monasticis 1996. Elementa biblica et philosophica.

Doktorská dizertační práce z oboru Nového zákona, Praha 1996, 272 stran.

Přijatá dizertace je syntetickou prací, sledující hlavní tendence, především teologické tradice, které vedly ke vzniku

ideje i instituce mnišství. Sleduje analogické jevy předkřesťanské a zejména premonastická hnutí v rámci ži-

dovství helénistické doby a v raném křesťanství, časově již od kumránské komunity. Klasickou reflexi monastických tradic nalézá u Órigena, jehož vliv sleduje až k Pachomiovi a jím formovaným egyptským komunitám, na Západě potom až na začátek 5. století (Cassianus). Ve zpětném pohledu sleduje kořeny Órigenova myšlení k Filónovi a k jeho platónským předpokla-

dům, letmo se dotýká i pozdější konfrontace mnišství s reformací, jmenovitě s Lutherem.

Autor připomíná nábožensko-noetickou a ekumenickou funkci odstupu od světa a přesvědčivě prokazuje, že mnišství je tendence zbožnosti a současně dar, který lze aplikovat jen na část církve, i když jistý odstup od světa patří ke křesťanské zbožnosti vůbec.

Mgr. Dalibor Antalík: Srovnání Př 8–9 a KTU 1,2–4.

Doktorská dizertační práce z oboru religionistiky, Praha 1996, 159 stran.

Ve své práci prokazuje Antalík prostřednictvím pečlivé komparace zásadní příbuznost mezi kosmologií ugaritskou (tabulky z tzv. baalova cyklu) a kosmologií mudroslovné literatury biblické. Podrobnou jazykovou i obsahovou analýzou textů ukazuje na společné základní motivy a jejich shodné řazení v obou látkách, čímž vzniká zřetelný obraz uspořádání světa a lidské existence v něm. Vedle známých obrazů: konstituování světa přemožením chaosu, stavby domu – chrámu a slavnostní hostiny – hodokvasu, prokazuje existenci

dalšího mýtického obrazu – odpočívajícího a obveselovaného božstva.

Jelikož jde o práci religionistickou, omezuje se vědomě na zjištění a konstataování, nepokouší se pokročit za ně k hledání možných kořenů takového obrazu světa. Naznačuje alespoň, že v archaickém období běžný obraz světa jako božsky stanoveného pořádku a řádu, který mají lidé ve vlastním zájmu respektovat, se mohl stát přitazlivý pro poexilní židovstvo v konfrontaci se skepsí helénistické kultury.

Dr. Géza Erdélyi: László Ravasz – teolog a kazatel

Habilitační práce někdejšího odborného asistenta ETF UK, nyní biskupa Křesťanské reformované církve na Slovensku, přibližuje postavu a teologické dílo jednoho z nejvýznačnějších maďarských reformovaných teologů v obšírnosti, kterou dosud česká teologie postrádala. Jako praktický teolog se Erdélyi soustředil hlavně na rozbor Ravaszovy ho-

miletiky. Zkoumá, nakolik se zásadní hlediska, uložená v Ravaszově stěžejním díle *Homiletika* z r. 1915, měnila v pozdějším vývoji vlivem církevní praxe, intenzivního studia Kalvína a setkáním s dialektickou teologií. Paralely s vývojem Barthovým a Hromádkovým jsou nepřehlédnutelné.